

การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2
THE DEVELOPING A PARTICIPATORY MANAGEMENT MODEL TO
ENHANCE THE TEACHING AND LEARNING PROCESS OF
DONMUANGCHATURACHINDA SCHOOL TEACHERS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

¹มิตรชัย สมสำราญกุล
¹Mitchai Sumsamsankul

โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา, ประเทศไทย
Donmuangchaturachinda school, Thailand.

dmjschool@hotmail.com

Received July 12, 2022; **Revised** October 29, 2022; **Accepted** December 25, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู 2) เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู กระบวนการดำเนินการวิจัยมี 5 ระยะ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาขององค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ และ 52 ตัวชี้วัด 2.การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ด้านร่วมสร้างทีมงาน 2) ด้านร่วมตั้งเป้าหมาย 3) ด้านร่วมตัดสินใจ 4) ด้านร่วมปฏิบัติงาน 5) ด้านร่วมรับผิดชอบ

¹ผู้อำนวยการ โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา

6) ด้านร่วมติดตามประเมินผล และ 7) ด้านร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูล 3.ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก 4.ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูหลังใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, กระบวนการจัดการเรียนการสอน

Abstract

This research 1) To study the components of participatory management to enhance the teaching and learning process of teachers. 2) To develop and assess a model of participatory management to enhance the teaching and learning process of teachers. 3) To experiment with a participatory management model to enhance the teaching and learning process of teachers. The research process has 5 phases. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test. The results showed that. 1). The results of a study on the components of participatory management to enhance the teaching-learning process of Donmuangchaturachinda School teachers consisted of 7 components and 52 indicators. 2). The development of a participatory management model consists of 7 steps: (1) team building aspect (2) goal setting aspect (3) joint decision-making aspect (4) co-operation aspect (5) joint responsibility aspect (6) monitoring and evaluation aspect and (7) public relations and information sharing aspect. 3). Assessment of participatory management model to enhance the teaching and learning process of teachers. Is appropriate and feasible at a high level. 4). Results of the trial of using participatory management model to enhance the teaching and learning process of teachers it was found that the teaching and learning process of the teachers was at a high level. Which had a statistically significant difference at the .05 level by the teaching and learning process of teachers after using the model. It is above average before use.

Keyword : participatory management, teaching and learning process

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปการศึกษาให้ดีขึ้น ภายใต้แนวคิดรวมพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อการศึกษา “รวมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น และเกิดขึ้นจริงบนพื้นที่” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ก) แต่จากการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561 การศึกษาของไทยโดยรวมอาจกล่าวได้ว่ายังเป็นปัญหาอยู่ โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้เรียน ด้านครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ การศึกษา ด้านการเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง เท่าเทียมและด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้

การบริหารที่เป็นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษามากขึ้นนั้นผู้นำทางการศึกษาในโรงเรียนและในชุมชนท้องถิ่นจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคมอื่น โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา ได้มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา บริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมมักเกิดปัญหาการขาดเทคนิคในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญ รวมทั้งไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริหาร การขาดความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่ให้ความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม ทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือ ไม่กำหนดบทบาท ที่เหมาะสมแก่ผู้ที่เข้ามาร่วมสถานศึกษา ปัญหาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อาจเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ มีความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและบุคลากรน้อย มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติงาน ระหว่างผู้บริหารและครูไม่มากพอ (ทับทิม แสงอินทร์, 2559: 7)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาจึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 5 ระยะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การศึกษาประกอบด้วย เอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย บทความหรือฐานข้อมูลอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู จากนั้นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแจกแจงประเด็น สรุป สังเคราะห์ และเรียบเรียงเนื้อหาองค์ประกอบของรูปแบบ

1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อให้ได้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อนำมาพิจารณาจัดทำเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและตัวชี้วัดต่าง

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการบันทึกการสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยขออนุญาตผู้ทรงคุณวุฒิ

ล่วงหน้า ประมาณ 1 สัปดาห์ และใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน แล้วนำบทสัมภาษณ์มารวบรวมอย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจำแนกองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ โดยสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้มาจากการสุ่มเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 17 คน

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เดลฟายรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแบบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เดลฟายรอบที่ 2 และ รอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2-3 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter Quartile Range)

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

3.1 กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา เป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อสอบถามความเหมาะสมความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยทำการประเมินหัวข้อที่มาของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ และการนำไปใช้

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

4.1 กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วยตนเอง จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำตัวเลขค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC)

ระยะที่ 5 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ข้าราชการครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 77 คน นักเรียน จำนวน 1,337 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,337 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,751 คน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ข้าราชการครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 77 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) นักเรียน จำนวน 302 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 302 คน โดยเทียบสัดส่วน ผู้ปกครอง 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน ตามจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและทำการสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น 681 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

5.2.1 คู่มือในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

5.2.2 แบบสอบถามกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

5.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

5.2.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

5.2.5 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการประมวลผลและวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา คือการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัย

ผลการดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบ และตัวชี้วัด การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา มี 7 องค์ประกอบ และ 69 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านร่วมสร้างทีมงาน มี 10 ตัวชี้วัด 2) ด้านร่วมตั้งเป้าหมาย มี 10 ตัวชี้วัด 3) ด้านร่วมตัดสินใจ มี 10 ตัวชี้วัด 4) ด้านร่วมปฏิบัติงาน มี 10 ตัวชี้วัด 5) ด้านร่วมรับผิดชอบ มี 10 ตัวชี้วัด 6) ด้านร่วมติดตามประเมินผล มี 9 ตัวชี้วัด และ 7) ด้านร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูล มี 10 ตัวชี้วัด

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียน การสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) **ด้านร่วมสร้างทีมงาน (teamwork)** ได้แก่ (1) เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมทีมงานอย่างอิสระ (2) แต่งตั้งคณะทำงานเป็นลายลักษณ์อักษร และมอบหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเหมาะสม (3) จัดสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ยุติธรรม เสมอภาคทุกคน (4) ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม รับฟังแนวคิดของสมาชิกและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (5) พัฒนาความภาคภูมิใจในการ

เป็นสมาชิกของทีม (6) สนับสนุนให้สมาชิกของทีมมีอิสระในการทำงาน เพื่อความเป็นเลิศของผลงาน (7) สร้างโอกาสให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีม (8) ให้รางวัลสำหรับความร่วมมืออย่างเหมาะสม

2) ด้านร่วมตั้งเป้าหมาย (objective) ได้แก่ (1) ร่วมประชุมกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (2) ร่วมประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เน้นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการพัฒนา (3) ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ก่อนกำหนดเป้าหมายของงาน (4) ร่วมจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา (5) ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา (6) ร่วมประชุมเพื่อกำหนดตารางการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (7) ร่วมประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

3) ด้านร่วมตัดสินใจ (decision) ได้แก่ (1) ให้อำนาจการตัดสินใจแก่บุคลากรในขอบข่ายภาระงานที่ได้รับมอบหมาย (2) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมตัดสินใจทางเลือกที่ดีในการบริหารสถานศึกษา (3) เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาตรวจสอบการบริหารสถานศึกษา (4) ร่วมกันประเมินผลงานเพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ (5) ร่วมตรวจสอบแนวทางการปฏิบัติงานที่ต้องรับผิดชอบต่อโรงเรียน (6) ร่วมเสนอประเด็นที่ต้องการหาข้อยุติร่วมกัน (7) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

4) ด้านร่วมปฏิบัติงาน (perform) ได้แก่ (1) ให้ความอิสระในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ (2) ให้ความอิสระในการค้นหารูปแบบ วิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาโรงเรียน (3) ให้ความอิสระในการใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ (4) สร้างพลังขับเคลื่อนการปฏิบัติงานโดยการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจเป็นระยะ ๆ (5) ส่งเสริมให้มีอิสระในการใช้ความคิดสร้างสรรค์กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ (6) ร่วมปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามที่กำหนดไว้ (7) ร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาและติดตามการปฏิบัติงานตามระยะที่กำหนดไว้ (8) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงงานและพัฒนางานต่อผู้บริหารได้ตลอดเวลา

5) ด้านร่วมรับผิดชอบ (responsibility) ได้แก่ (1) จัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและเสริมสร้างความตระหนักแก่ ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันรับผิดชอบในการจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษา (2) กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดปฏิทินและแผนการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการประจำปี (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา (4) ร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (5) เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำผลไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (6) ร่วมตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพของรายงานให้มีความถูกต้อง ชัดเจนและสมบูรณ์ (7) ร่วมกันรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดจากการทำงาน

6) ด้านร่วมติดตามประเมินผล (evaluate) ได้แก่ (1) ร่วมกำหนดขอบข่าย และวิธีการประเมินผล (2) ร่วมจัดทำเครื่องมือการประเมินผล (3) ร่วมติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน (4) ร่วมวิเคราะห์ผลการประเมิน และนำผลการติดตามประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโรงเรียน (5) ร่วมกันติดตาม ตรวจสอบคุณภาพทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาที่แสดงถึงผลการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา (6) ร่วมประชุม ชี้แจง เพื่อ

นำเสนอผลการดำเนินงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ (7) ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอแนวทางการพัฒนาโรงเรียน 7) ด้านร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูล (public relations) ได้แก่ (1) การเสนอข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินครอบคลุมทุกกิจกรรม/โครงการ (2) เผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงานต่อต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง และนำผลการประเมินไปปฏิบัติ (3) ร่วมนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาจัดทำระบบสารสนเทศ (4) จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องด้วยรูปแบบที่หลากหลาย (5) นำข้อมูลมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำมาปรับปรุงในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา (6) เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง และทันสมัยให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง (7) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารและพัฒนาการเรียนการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (8) นำข้อมูลสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการวางแผนเพื่อเตรียมการและใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

4. ผลการพัฒนาคู่มือในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก

5. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา มีดังนี้

5.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูหลังใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ

5.2 ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.4 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบ และตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา พบว่า ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 69 ตัวชี้วัด ซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ได้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎี สอดคล้องกับแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553: 104-106) ที่กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมติฐานโดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่นๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพการณ์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ต่างๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้นหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ และทฤษฎี ขัมมณี (2561: 245) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบจะเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ ข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหาจากเอกสารผลการวิจัย หรือการสังเกต สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ องค์ประกอบของรูปแบบ

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียน การสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา มี 7 ได้แก่ 1) ด้านการกระจายอำนาจและให้อำนาจในการตัดสินใจ มี 9 ตัวชี้วัด 2) ด้านความไว้วางใจ มี 10 ตัวชี้วัด 3) ด้านความผูกพันต่อองค์กร มี 9 ตัวชี้วัด 4) ด้านการตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน มี 10 ตัวชี้วัด และ 5) ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน มี 10 ตัวชี้วัด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด ถือได้ว่าเป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบของรูปแบบที่เป็นไปตามหลักการพัฒนารูปแบบ และสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประหยัด สุขสำราญ (2555) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านร่วมคิดในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านร่วมตัดสินใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ด้านร่วมปฏิบัติการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) ด้านร่วมกำกับติดตามและประเมินผลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิระพงษ์ หอมสุวรรณและคนอื่นๆ (2556) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ หลักความไว้วางใจ หลักการติดต่อสื่อสาร หลักการทำงานเป็นทีม หลักการตัดสินใจร่วมกัน และหลักการกระจายอำนาจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ แสงสุวรรณ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกัน คุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ผลแย้ม (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในส่วนของระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและวิธีการบริหาร ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) การตัดสินใจ 3) การดำเนินการ 4) การติดตามและประเมินผล และ 5) ร่วมรับผิดชอบและรับประโยชน์

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยยึดหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน จึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจ ร่วมกันในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษา ทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามภาระหรือพันธกิจ จนมีความน่าเชื่อถือได้ ทำให้เกิดความมั่นใจ เป็นที่พึงพอใจ นำไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวัฒนธรรมของคุณภาพในการจัดการศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดารุณี เดชยศดี (2562: 31) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาตามรูปแบบที่กำหนด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ซึ่งรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ทำให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาจนเกิดผลสำเร็จต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ ปัญญาคง (2561) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง ตามความคิดเห็นของผู้ประเมิน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา มีดังนี้

4.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูหลังใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับกานดา สิทธิแก้ว (2559: 7) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการทำงาน ร่วมกันของกลุ่มคน เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน วิจิฉัย (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานทั้งด้านการมีส่วนร่วมและด้านผลการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยา บริจาค (2559) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนในกลุ่มทดลอง มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นแนวคิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน เช่น ร่วมคิดและตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ หรือการกำหนดกลไกหรือร่วมงานบริหาร โดยมีการกระจายอำนาจและให้อำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานการให้ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน มีการตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน จึงส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประหยัด สุขสำราญ (2555) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบโดยผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ใช้รูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการบริหาร สถานศึกษาตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ซึ่งได้มีพัฒนาเนื้อหา และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และมีการจัดการเรียนรู้ที่สนุก มีสื่อที่ทันสมัย การจัดสภาพ ห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้มีความบุคลิกภาพ การแต่งกาย และการพูดจาที่เหมาะสม จัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และร่วมกันทำงาน จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

4.4 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง ในด้านนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านครูผู้สอน และด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน ได้บริหารงานแบบมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านวิชาการ ทั้งการจัดทำ จัดหาสื่อการสอนให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านบุคลากร มีการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง อย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพครู ทำให้ครูมี บุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส กิริยามารยาทเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านสภาพแวดล้อม มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีความหลากหลาย ด้านนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติ ที่ดีต่อโรงเรียน ให้มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่าย และประชุมผู้ปกครอง อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมแก่ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เช่น จัดการศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหาร โดยมีการติดตามผลทุกระยะอย่างสม่ำเสมอเพื่อศึกษา พัฒนาการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนให้มีการ พัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยสนับสนุนด้านเอกสาร ตำรา คู่มือหรือแนวทาง เกี่ยวกับการบริหาร แบบมีส่วนร่วมและการทำธรรมเนียมโรงเรียนแก่ผู้เกี่ยวข้อง ควรนำองค์ประกอบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมไปกำหนดเป็นแผนการยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคนอื่นๆ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดวงเดือน วินิจฉัย. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดารุณี เดชยศดี. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทับทิม แสงอินทร์. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศนา แหมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประหยัด สุขสำราญ. (2555). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิทยา บริจาค. (2559). รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิโรจน์ ผลแย้ม. (2557). “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 4(1); 171-184.
- สมบัติ ปัญญาคง. (2561). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.